

De
VROUWEN
van het
ZWANEN
KASTEEL

roman

MELANIE DOBSON

1

Annika

Hallstättersee, Oostenrijk

Maart 1938

Het blad van een schep dat door bevroren gras sneed. Dat herinnerde ze zich nog het beste van de lente van 1938. In het jaar dat volgde, kon ze het gefluister van het gegrAAF tijdens de donkerste nachten bijna horen. Net als Max Dornbach, die haar naam riep.

‘Annika?’ Zijn zelfverzekerde stem doorbrak de kalme geluiden van de avond en zodra ze hem hoorde maakte haar hart een sprongetje, alsof het zo licht was als de zaadjes van een paardenbloem die door een stormachtige Alpenwind worden opgelicht.

Hoe wist Max dat ze tussen de dennen verscholen zat?

Ze gluurde tussen de takken door en zag dat hij haar recht aankeek. Met een beetje gespeelde tegenzin stapte ze haar schuilplaats uit en verlichtte het blauwe schijnsel van de maan Vati’s winterjas, die ze over haar dikke, katoenen blouse had dichtgeknoopt.

De temperatuur was de afgelopen dagen weer tot vlak boven het vriespunt gedaald, maar Max had een linnen overhemd aan waarvan de mouwen tot aan zijn ellebogen waren opgestroopt. Zijn armen zagen er sterk uit en dat waren ze ook, want in zijn zeventien jaar op deze aarde had hij vrijwel elke zomer met zijn roeiboort over de Hallstättersee gevaren en zodoende had hij flinke spieren gekweekt. Zijn welgevormde biceps deden haar denken aan de dikke takken van de gevallen berk waarvan

haar vader in zijn werkplaats banken en stoelen maakte.

‘Wat doe je hierbuiten?’ vroeg hij, hoewel zij hem precies hetzelfde zou kunnen vragen. Hij had haar namelijk wakker gemaakt toen hij langs de boshut van haar en haar vader geslopen was.

In eerste instantie had ze gedacht dat Vati onderweg naar de herberg langs haar raam gelopen was, maar toen had ze in het maanlicht het blonde haar van Max gezien en de schep die als een geweer op zijn schouder lag. Stiekem hoopte ze dat hij opzettelijk net iets te veel geluid gemaakt had omdat hij haar de afgelopen wintermaanden net zo veel gemist had als zij hem.

‘Je hebt me gewekt.’ Annika zette nog een stap naar hem toe. ‘Ik wist niet dat je terug bent uit Wenen.’

‘Mijn ouders wilden een korte vakantie.’

De Dornbachs kwamen elk jaar met Kerst op bezoek, maar zelden in de lente omdat Max op het gymnasium zat. In tegenstelling tot Annika’s vader vonden zijn ouders een opleiding met boeken en dergelijke erg belangrijk.

‘Ik zal Vati laten weten dat jullie er zijn,’ zei ze. ‘Dan kan hij de boiler voor jullie aansteken.’

‘Dat hoeft niet.’ Max drukte de hiel van zijn laars tegen de schep om nog wat aarde weg te graven. Ze stelde zich voor dat roestkleurige kluiten grond gapend uit hun winterslaap ontwaakten en rilden van de kou. ‘Mijn vader heeft hem zelf al aangestoken.’

Ze wist niet dat Herr Dornbach dat soort dingen zelf kon. Na vijftien jaar – haar hele leven – op dit landgoed wist Annika nog steeds weinig over Max’ ouders. Herr en Frau Dornbach maakten namelijk nooit contact met mensen beneden hun stand. En al helemaal niet met de dochter van de beheerder.

Annika keek naar dit hobbelige veld tussen de dennen. ‘Waarom ben je zo laat nog aan het graven?’

Hij schudde zijn hoofd en zodra ze beseftte dat hij haar niet wilde toevertrouwen wat hij deed, ging er een steek door haar

borst. Ze had zijn geheimen nog nooit aan iemand doorverteld. Herr Dornbach was er de afgelopen vier zomers niet achter gekomen dat er een deuk in zijn motorboot zat, niemand wist dat Max ooit een flinke verwonding aan zijn been had opgelopen en ook niet dat hij na de dood van Pascal, een vos die hij uit het bos gered had, de hele avond had gehuild.

Pascal rustte sindsdien vredig in de aarde onder hun voeten, net als vele konijnen, vier katten, twee eekhoorns en een distelvink op wier graven Max verschillende stenen had neergelegd die hij had gevonden op de Hoher Sarstein, de berg achter het landgoed van zijn familie.

Annika had Max geholpen voor elk dier een kleine rouwdienst te houden en steeds als ze hen hadden overgedragen aan Gott had ze plechtig een kruis geslagen. Eén keer had ze zachtjes gegrinnikt toen ze samen de woorden van Job geciteerd hadden.

Ik weet: mijn Redder leeft, en Hij zal ten slotte hier op aarde ingrijpen. Hoezeer mijn huid ook is geschonden, toch zal ik in dit lichaam God aanschouwen.

Ze hadden die dag een kever met de naam Charlie begraven en de gedachte dat dat kleine diertje met zes pootjes voor een hemels wezen stond, had Annika aan het lachen gemaakt. Achteraf gezien was er niks grappigs aan de situatie geweest, maar als achtjarig meisje hadden de dood en het hiernamaals haar zenuwachtig gemaakt. En dus had ze zich voorgesteld dat de kleine Charlie zich onder het oog van de almachtige God erg bang zou voelen.

Max had haar sinds die zomer zeven jaar geleden niet meer voor een andere begrafenis uitgenodigd. Ze dacht dat hij zijn huisdieren misschien niet meer begroef, maar blijkbaar deed hij dat nu 's nachts, als niemand hem belachelijk kon maken.

Ze liep iets dichterbij het gat in de grond toe en zag achter de schep en Max een stoffen zandentas liggen. 'Wat ben je aan het begraven?'

'O, *Kätzchen*,' zei hij hoofdschuddend. Zo noemde hij haar al

sinds de kleuterschool. Alsof zij ook een van zijn huisdieren was.

Annika balde haar handen tot vuisten en stopte ze diep in Vati's zakken. 'Ik ben geen katje.'

Max ging verder met graven. Vol vastberadenheid stak hij de schep keer op keer de aarde in. Toen ze de tas opraapte, wuifde hij haar weg. 'Dat is niet voor jou.'

'Heb je weer een dier verloren?' vroeg ze met de stof nog altijd in haar hand. De tas was zwaarder dan verwacht.

Hij schudde opnieuw zijn hoofd, langzamer deze keer. 'Ik vrees dat we op het punt staan alles te verliezen.'

Zijn neerslachtige toon jaagde haar de stuipen op het lijf. 'Ik begrijp niet wat je bedoelt.'

Hij groef nog wat aarde weg en ze liet de zak in het gat vallen. Vervolgens schoof hij de losse grond terug in het gat en gebruikte hij zijn schep om de aarde glad te strijken. 'Kom maar mee,' zei hij uiteindelijk, waarna hij in de richting van de dennen liep waarachter Schloss Schwansee, het kasteel van zijn familie, lag.

'Wat is er, Max?'

'Het parlement heeft onze aansluiting bij Duitsland goedgekeurd.'

'Dat weet ik,' antwoordde ze, opgelucht omdat ze al bekend was met zijn nieuws. 'Vati is erg blij.'

Het Duitse Reich is niet langer bereid de onderdrukking van tien miljoen Duitsers over de grens te tolereren.

Dat had Hitler vorige maand op de radio gezegd. Hij had beloofd alle Oostenrijkers die de afgelopen tijd onrechtvaardig waren behandeld te redden. De Anschluss, zoals hij het noemde, werd in het Verdrag van Versailles nadrukkelijk verboden, maar hun nieuwe Führer liet zich niet zomaar tegenhouden door het feit dat de Oostenrijkse bondskanselier geen interesse had in een vereniging van zijn land met Duitsland.

Haar vader had de Anschluss in een lokale bierhal gevierd. Hij had als soldaat in de Eerste Wereldoorlog gevochten en was van

mening dat de vereniging van de landen Oostenrijk niet alleen nieuw leven zou inblazen, maar ook de ideale compensatie was voor de verliezen van twintig jaar geleden. Deze keer, had Vati gezegd, zou niemand een verenigd Duitsland kunnen verslaan.

Aan de rand van het bos bleef Max staan. Door de ramen van het kasteel viel een licht over het gras dat de blauwe gloed van de maan verjoeg. ‘Je vader is alleen blij omdat hij niet Joods is.’

Annika haalde haar schouders op. ‘Dat zijn we geen van allen.’ Behalve haar vriendin Sarah, maar Hitler zou zich vast niet druk maken om de Joodse Oostenrijkers die hier in de Alpen woonden. Alleen zomertoeristen – en in de winter een enkele skiliefhebber – bezochten hun bergen en hun meer.

Max legde zijn handen op haar schouders en klemde zijn vingers om haar gewrichten zodat ze hem niet zomaar van zich af kon schudden. Ze probeerde zich te concentreren op zijn ogen, maar zodra hij haar aanraakte, leek er een elektrische schok naar zowel haar vingers als haar tenen te trekken.

‘Adolf Hitler is geen redder. Hij is de vleesgeworden duivel.’ Max’ ogen leken haast wel vlam te vatten en zijn felle toon deed een rilling over haar rug lopen. ‘En de toewijding van onze regering zal niet genoeg voor hem zijn, Kätzchen. Hij zal ook de harten van ons volk willen veroveren.’

Ze had al veel verhalen over Hitler en zijn aanhangers gehoord, en over de jaren waarin Hitler in Oostenrijk allerlei streken had uitgehaald. Desondanks voelde ze nog steeds de behoefte om hem te verdedigen. ‘Hitler is nu thuis in Berlijn.’

Max liet haar schouders los en stapte onder de dennen vandaan. ‘Dat wil nog niet zeggen dat hij ons niet bij zijn Reich zal willen betrekken.’

Annika volgde hem bevend naar de boshut die ze met haar vader deelde, maar deed alsof haar rillingen door de kou kwamen. Ze had Max nog nooit eerder over politiek horen praten. Normaal gesproken had hij het over zijn dieren, over school of over de Weense muziek waar hij zo van hield. En elke zomer

en winter vormde zij een toegewijd eenpersoonspubliek.

Rechts van haar viel het schijnsel van de maan op de grijze torens van het kasteel. In de zeventiende eeuw had de eigenaar van de lokale zoutmijn dit pand als fort tussen de bergen en het meer gebouwd. Het onderhoud aan het hoofdgebouw en de bouw van uitbreidingen waren genoeg om haar vader het hele jaar door aan het werk te houden, hoewel ze op een dag zelf in het kasteel hoopte te wonen in plaats van alleen de vloeren te boenen.

Max zette zijn schep in de grote schuur waar Vati zijn gereedschap en andere apparatuur bewaarde. 'Je kunt maar beter naar huis gaan. Voordat je vader zich straks zorgen maakt.'

Annika stak haar handen in de zakken van haar jas. 'Ik ben blij dat je er weer bent.'

'Het is maar voor één dag.'

'Toch ben ik blij.'

Hij haalde haar rechterhand uit haar warme zak en drukte zijn lippen ertegenaan. 'Laat je hart alsjeblieft niet veroveren door een van Hitlers mannen, Annika.'

Toen liet hij haar hand los en in plaats van hem te laten vallen, hield ze hem stil in de lucht.

Opeens klonk binnen een hard gescheld van Herr Dornbach en een moment later schreeuwde Frau Dornbach hem iets toe. Max liep snel naar een zijdeur die het kasteel in leidde en trok het raam dicht zodat ze hun geruzie niet meer kon horen.

Annika schuifelde door het ijzige gras naar de oever van het meer. Overal op het landgoed stonden berkenhouten bankjes, maar het bankje tussen het riet was haar favoriet.

Ze ging zitten, trok haar armen uit de lange mouwen van haar vaders jas en sloeg ze stevig om haar borstkas heen. Haar adem vormde kleine wolkjes voor haar gezicht die meteen opstegen, alsof ze de berg die beschermend om het meer krulde wilden beklimmen.

Het water weerspiegelde het maanlicht en aan de andere kant

van het meer brandden in het dorpje Hallstatt allerlei lampjes. Als kinderen hadden zij en Max ervan gedroomd om ooit een zwemwedstrijd naar de overkant van het meer te houden, maar dat was er nooit van gekomen. Vati had het waarschijnlijk geen probleem gevonden, maar Frau Dornbach deed er altijd alles aan om haar enige zoon te beschermen.

Waarom zou Herr Dornbach vanavond zo geschreeuwd hebben? Afgelopen zomer had Annika hem en Frau Dornbach steeds vaker horen ruziemaken als ze haar vader in hun tuin met de bouw van een bankje of de reparatie van een muur geholpen had.

Herr Dornbach had afgelopen zomer ook tegen Vati geschreeuwd, meestal nadat Vati niet op tijd op zijn werk kwam omdat hij na een avond in de bierhal zijn bed niet uit kon komen.

Soms vroeg ze zich af of haar ouders net als de Dornbachs ook continu ruzie zouden hebben gemaakt als haar moeder nog had geleefd. Misschien zou haar vader in dat geval ook wel minder drinken. Soms riep haar vader in zijn dromen nog steeds om haar moeder Kathrin en klonk zijn bezorgde stem zo luid dat de houten balken en muren van hun hut ervan schudden.

Als haar vader wakker werd, riep hij vaak om Annika, maar alleen omdat hij wilde dat die hem zwarte koffie bracht om de mist uit zijn hoofd te verjagen.

Ze liet haar ogen dichtvallen en terwijl de kou bij haar naar binnen drong, dacht ze aan de jonge man die vanavond in het bos een gat had gegraven. Had Max haar maar met gekrulde haren en in haar lichtroze jurk gezien in plaats van in Vati's oude jas.

Haar blik dwaalde over haar schouder naar het licht op de benedenverdieping van het kasteel, naar de bibliotheek waar Max graag las in de vele boeken die op de planken stonden. Zou hij, net als zij, over het meer uitkijken? Of miste hij misschien het dier dat hij vanavond begraven had?

De gedachte aan de begraven botten maakte haar spontaan misselijk, maar dieren waren belangrijk voor Max en dus waren ze ook belangrijk voor haar – net zo belangrijk als het bewaren van zijn geheimen.

Een briesje deed de takken ritselen en bracht de diepste verlangens in haar hart naar de oppervlakte, alsof ze vanaf de bodem van het meer naar de oever dreven. Ze dacht aan Max' handen op haar schouders en zijn lippen tegen haar hand.

Niemand anders zou haar hart kunnen veroveren, want het was al door hem veroverd. En niks zou ooit iets aan haar liefde voor Max Dornbach veranderen.

Helemaal niks.

2

Callie

Mount Vernon, Ohio
Heden

Mensen stoppen de vreemdste dingen tussen de bladzijden van hun boeken. Gedroogde bloemen. Geboorteaktes. Briefjes van twintig. Ik heb zelfs een keer een babytandje in de kaft van een oud kinderboek gevonden. Ik weet niet wat voor iemand een tand in een kinderboek bewaart – misschien wel een jongen of een meisje dat hem voor de tandenfee wilde bewaren.

De eigenaar van een boek, zo heb ik de afgelopen jaren ontdekt, kan net zo interessant zijn als de auteur. En eigenaren verliezen vaak meer dan alleen het verhaal van iemand anders als ze hun boeken weggeven. Soms geven ze daarmee namelijk ook een deel van hun eigen verhaal weg.

Mijn verhaal is hetzelfde als alle anderen in de zin dat het alleen van mij is. Het is een verhaal van successen en nederlagen, ogenschijnlijk willekeurige scènes die de bladzijden van mijn dagelijks leven beslaan terwijl ik de verhalen van anderen verkoop die netjes gebonden zijn in stijve of versleten kaften geurend naar stoffig leer en oude inkt.

Onder mijn slaapkamer – een slaapkamer waar ik op dit moment zou moeten slapen – bevindt zich de boekwinkel van mijn zusje en mij. Op sommige avonden, zoals deze, kan ik de slaap niet vatten doordat ik in gedachten continu de ongepolijste delen van mijn verhaal doorneem en elke vouw in de bladzijden probeer recht te strijken.

Als ik tot het besef kom dat ik mijn gedachten niet zomaar

gesorteerd krijg, besluit ik vaak het gezelschap van vrienden en hun geheimen op te zoeken. Met een mok kamillethee in mijn hand sluipt ik dan de trap achter mijn appartement af.

Ruim vijftig jaar geleden opende Charlotte Trent de Magic Balloon Bookshop op de begane grond van dit koloniale stenen pand, naast de ijssalon van haar man zodat kinderen van zowel een zoete traktatie als een nieuw of tweedehands boek konden genieten. De Trents konden zelf geen kinderen krijgen en dus nodigden ze het hele dorp uit in hun winkel. Mijn zusje en ik kwamen er altijd graag.

In mijn jonge jaren bracht ik er vele uren door en las ik boeken over alle plekken die ik op een dag graag met eigen ogen wilde zien. Nu, als deugdelijke volwassene, kan ik er wanneer ik maar wil naartoe, zelfs midden in de nacht als iedereen in ons kleine dorp al slaapt.

Sommige mensen denken misschien dat boeken met de jaren steeds minder populair worden, maar toch komen er nog elke dag kinderen naar de winkel om zich met een boek terug te trekken op een van de zitzakken of in een stil hoekje van het speelkasteel dat Ethan, de handige man van mijn zus, voor ons heeft gebouwd. De kinderen van MountVernon en omgeving kennen me als het verhalenmeisje, een rol die ik sinds mijn vijftiende verjaardag op me neem. Dat jaar gaf Charlotte me een paar rood gestreepte sokken en een boek van L.M. Montgomery over een meisje dat een groep kinderen vermaakt met de meest fascinerende verhalen – sommige waargebeurd, maar andere niet.

Charlottes cadeau had mijn leven op meerdere manieren veranderd. In *Het verhalenmeisje* vindt een groep kinderen een portret van God als een onverschrokken, maar ook wrede man. Ze nemen het mee naar een predikant en vragen hem huilend of God er echt zo – woest en allesbehalve liefdevol – uitziet.

Het antwoord van de predikant is simpel, maar toen ik het boek voor het eerst las, raakten zijn woorden me diep.

‘God is oneindig veel mooier, liefdevoller, zachtaardiger en goedhartiger dan op elk portret dat wie dan ook ooit van Hem zal maken.’

Door mijn tranen heen begon ik me een beeld van God te vormen met een glimlach in plaats van een frons op Zijn gezicht. De waarachtige woorden van Montgomery stonden permanent in mijn tienergeheugen gebrand. God was niet wreed zoals mijn eigen vader dat was geweest. Hij hield van me, van Calisandra Anne Randall, een meisje dat verlangde naar schoonheid, goedheid en nog het meest naar een familie die om haar gaf.

Na *Het verhalenmeisje* te hebben gelezen, besepte ik dat ik de rest van mijn leven met boeken wilde werken en de denkwijzen van mensen door middel van verhalen wilde helpen veranderen.

Een paar jaar later gaf Charlotte mijn zusje Brianna en mij nog een cadeau. Vlak voor haar pensioen overhandigde ze ons de sleutels van haar boekwinkel en toen ze van haar bovenwoning naar een huis in het oosten van het dorp verhuisde ook de sleutels van het appartement erboven. Ik heb mijn gestreepte sokken nog steeds. En tien jaar nadat Charlotte ons de sleutels gaf, werken Brie en ik nog steeds in de winkel.

In een klein kantoortje achter in het pand staat Charlottes antieke bureau – een enorm meubel van walnotenhouw met prachtig houtsnijwerk, chique krulpoten en metalen handgrepen op de lades. Op het bureau liggen allerlei papieren en paperclips en er staat een foto van mijn zusje en Ethan met hun vierjarige tweeling Owen en Oscar. Twee jongens die net als hun vader ontzettend gek zijn op alles wat met timmerwerk te maken heeft.

Boven het bureau hangt een aantal planken vol boeken en ook de vloer van het kantoor is bezaaid met stapels boeken. In de onderste lade van het bureau ligt het dikke album dat Brie en ik sinds onze overname van de winkel bijhouden om alle vergeten dingen die we in onze tweedehands boeken terugvinden te verzamelen.

Ik schuif wat rommel van het bureau en sla het album open om te zien of Brie de afgelopen tijd nog iets nieuws aan onze collectie heeft toegevoegd. In dunne plastic mapjes zitten onder meer brieven, theaterkaartjes en allerlei foto's – formele portretten van honderden jaren geleden, maar ook recentere polaroids en kiekjes van verjaardagsfeestjes, stranddagen en één van een familie voor een middeleeuwse kerk ergens in Europa. Helaas zijn er de laatste tijd geen nieuwe dingen bij gekomen.

Brie is twee jaar jonger dan ik en zij is de hoofdboekenverzamelaar en manager van onze kleine winkel. Ik werk parttime als verkoopster, websitemanager, blogger en verhalenmeisje, hoewel mijn bijnaam waarschijnlijk eerder 'verhalenmevrouw' zou moeten zijn omdat ik inmiddels bijna dertig ben. Ik verdien weliswaar niet veel, maar woon gratis in het appartement boven de winkel en met mijn fiets kan ik overal in het dorp komen. En mocht ik nog iets anders nodig hebben – zeg ik in gedachten op fluisterton om de muren om me heen niet te beledigen – dan kan ik het altijd online bestellen.

Ik ben de meest nieuwsgierige van de zusjes Randall. Brie noemde me vroeger altijd al een nieuwsgierig aagje, hoewel mijn interesses tegenwoordig een stuk nuttiger zijn dan in mijn jeugd. Ik doe onderzoek en schrijf artikelen over schrijvers van kinderboeken, maar steek ook veel tijd in het bijhouden van de gevonden voorwerpenpagina op de website van de Magic Balloon Bookshop.

Toen Brie en ik de winkel net hadden overgenomen, probeerde ik de eigenaren van foto's of brieven nog weleens terug te vinden via de sporen die ze in hun oude boeken hadden achtergelaten. Tegenwoordig zet ik de voorwerpen gewoon online.

Onze gevonden voorwerpenpagina trekt veel nieuwsgierige mensen zoals ik, maar in de afgelopen acht jaar heeft er nog nooit een eigenaar van een foto of brief contact opgenomen. Toch blijf ik de spullen online plaatsen, in de hoop op een dag iemand te herenigen met iets wat oprecht belangrijk voor

diegene is. Om een voorwerp dat is kwijtgeraakt aan zijn rechtmatige eigenaar terug te geven.

Minimaal een keer per maand vinden Brie en ik geld tussen de bladzijden van een boek, maar dat houden we stil om te voorkomen dat er onverhoopt tientallen mensen langskomen om het op te eisen. Zowel kinderen als volwassenen gebruiken boeken geregeld als bankkluis, maar mijn zusje en ik hebben het extra geld veilig op een spaarrekening gezet. Het is ons geheime spaarcentje en inmiddels hebben we ruim tweeduizend dollar bij elkaar verzameld die dankzij de rente van de bank elke dag meer waard wordt.

Ik kijk verschrikt op als er achter me een geluid klinkt. Inkspot, onze winkelkat, springt op het bureau. Zijn staart raakt mijn mok, waardoor er wat druppels thee op de plastic mapjes van het album terecht komen. Met mijn mouw veeg ik de vloeistof weg, waarna ik met mijn vingers over zijn zachte witte vacht en de aandoenlijke zwarte vlek tussen zijn oren strijk.

Soms vraag ik me af of hij 's nachts weleens naar het kantoor sluipt om met zijn perfecte nachtzicht kattenverhalen te lezen. Net als ik schuilt hij hier graag.

Sommige boeken, denk ik, zijn net katten. Waar ze ook naartoe worden gestuurd, op de een of andere manier vinden ze altijd hun weg terug naar huis.

Ik draai me om en haal een boek met een harde kaft uit een bestelkrat. Het is een nieuwe editie van *Djibi*, een tragisch verhaal over een kat die erg van avontuur houdt.

Ik heb vier boeken van Felix Salten besteld zodat ik volgende maand een artikel over de Oostenrijkse kinderboekenschrijver kan publiceren. In de jaren twintig en dertig schreef hij verhalen over allerlei dieren, die in sommige gevallen door jagers werden bedreigd. Als Joodse man zou hij zelf uiteindelijk ook worden verjaagd toen de nazi's zijn land overnamen.

'Misschien kun je dit boek straks wel lezen.' Ik schuif *Djibi* naar Inkspot toe en tik met mijn vinger op de illustratie van

een grijze kat. ‘Als je tenminste kunt lezen.’

Hij miauwt niet, maar kijkt wel naar de kaft.

Onder *Djibi* liggen drie andere recente edities van Saltens boeken die allemaal zijn vertaald naar het Engels: *De hond van Florence*, *Vijftien hazen* en *Florian: de hengst van de keizer*. Zodra mijn blog over Salten af is, zal ik zijn boeken in de winkel verkopen.

Onder Saltens boeken staat een kleinere doos waarin nog een boek zit. De tape aan de rand van het karton zit los en ik maak de doos open om een versleten donkerrood boek met een hert erop te onthullen. De ogen van het dier lijken op zoek te zijn naar een vriend.

Bambi: een leven in het woud.

Volgens de tekst op de copyrightpagina stamt de editie uit 1931 en is hij gedrukt in Wenen. Jaren geleden heb ik het boek al eens in het Engels gelezen, maar het verhaal heeft weinig gemeen met de Disneyversie. Ik heb dit boek niet besteld, maar Brie weet dat ik in juli een artikel over Salten wil schrijven. Misschien heeft ze deze oude editie wel als verrassing voor mijn verjaardag gekocht.

Niks brengt mijn fantasie meer tot leven dan het ontdekken van een oud boek, in welke taal dan ook. Net als wanneer ik een verlaten huis tegenkom, vraag ik me af wat het al heeft meegemaakt. Het verhaal van dit boek is blijkbaar bijna negentig jaar geleden in een Oostenrijkse drukkerij begonnen.

Volgens mijn telefoon is het inmiddels kwart over twee, maar ik ben nog klaarwakker en dus loop ik met de oude editie van *Bambi* de boekwinkel in om op een grote blauwe zitzak neer te ploffen.

Het licht van een lantaarnpaal valt door het raam op de boeken in de etalage en op de planken. Ik knip de bronzen lamp boven de kasteelhekken aan en laat mijn blik door de winkel glijden. De etalage wordt verlicht door kleurige Japanse lampjes en de welvende schaduwen van de boekenkasten op het tapijt

doen me denken aan golven die over het zand stromen. Zitzakken liggen als rotsen in de branding verspreid door de winkel. Een heteluchtballon van papier-maché bungelt boven het kasteel onder de vide. Links van me bevindt zich de afrekenbalie met een antieke kassa, maar ook een modern betaalsysteem.

Toen Charlotte deze winkel jaren geleden geopend had om lezers van zowel Engelse als Franse en Duitse boeken te voorzien, vond ze het erg belangrijk dat kinderen boeken zouden lezen die hen op een andere manier leren denken. Bovendien wilde ze dat de papieren verhalen vrienden zouden zijn op momenten dat mensen zich niet erg vriendelijk gedragen. Brie en ik doen sinds onze overname ons uiterste best om haar missie voort te zetten en kopen alleen boeken in die we onze eigen kinderen ook willen laten lezen. Hoewel dat voorlopig nog niet aan de orde is, want ik heb nog geen kinderen en de tweeling van Brie leest liever prentenboeken dan boeken met veel woorden.

Achter in de winkel bevindt zich in de hoek een klein podium met een poppentheater. Zelf ben ik geen goede poppenspeler, maar ik sta wel elke zaterdag in de spotlights om als verhalenmeisje de fantastische boeken van auteurs zoals dr. Seuss, Robert Munsch en Doreen Cronin voor te lezen. De laatste tijd draag ik dan een kersenrode cape in dezelfde kleur als de gestreepte sokken van Charlotte. Mijn jonge publiek is er namelijk van overtuigd dat ik familie ben van een populair woordenmeisje op televisie dat ook een cape draagt, en de allerkleinsten denken zelfs dat ik kan vliegen.

Ik heb ze maar niet verteld dat ik dat alleen in mijn dromen kan en dat ik die niet vaak heb aangezien ik 's nachts geregeld wakker lig.

Inkspot kruipt op een roze vlak van het tapijt tegen mijn zitzak aan en ik sla *Bambi* open. Op de eerste bladzijde staat een inscriptie in een prachtig cursief handschrift. Dankzij Charlotte kan ik een klein beetje Duits lezen.

*Annika Knopf
Schloss Schwansee, 1932*

Ik strijk het kromgetrokken papier glad en vertaal ondertussen in gedachten de tekst onder de naam:

Het kasteel aan het Zwanenmeer

Onder de twee regels staat nog een inscriptie die simpel, maar tegelijk erg betekenisvol is:

Mit all meine Liebe, Mama

Met mijn vingers op het papier kan ik de warme moederliefde haast voelen. Ik denk aan de vrouw die mij ter wereld gebracht heeft en het grappig gevonden had om me Calisandra te noemen, naar zowel zichzelf als haar lievelingsstaat, Californië. Toen ik twee was, besloot ze naar Santa Monica te verhuizen en liet ze me achter bij de man die er nooit aan toe was gekomen om haar ten huwelijk te vragen. Een man die veertien jaar later overleden was. In mijn studententijd voegde Sandra Dermott me opeens toe op Facebook. Ze had inmiddels een gezin in Californië en vier kinderen van wie ze duidelijk erg veel hield.

Wat zou er gebeurd zijn met het meisje van wie het boek in mijn handen ooit was geweest? Zou ze het cadeau van haar moeder haar hele leven hebben gekoesterd of had ze het weggegeven?

De bladzijden zijn vergeeld en zitten vol vlekken. Voor in het boek staan illustraties van Bambi en Feline, maar ook van een hert en een mens.

Bambi was tien jaar voordat Hitler aan de macht kwam geschreven, maar als ik mijn onderzoeksbronnen mag geloven werden er destijds al jaren antisemitische ideeën verspreid. Misschien had Salten de tekenen aan de wand dus al wel langer gezien.

Op de volgende paar bladzijden valt me iets anders aan deze versie van *Bambi* op. Met zwarte inkt zijn onder aan elke bladzijde enkele extra zinnen toegevoegd, alsof iemand besloten heeft het verhaal aan te vullen. Ik herken veel van de Duitse woorden in het verhaal, maar de handgeschreven toevoegingen weet ik niet te ontcijferen.

Mijn ogen beginnen eindelijk zwaar te worden en dus sla ik het boek dicht en leg ik het op het tapijt.

Brie en ik zijn de afgelopen jaren al veel boeken tegengekomen waarin notities gemaakt zijn, maar ik heb nog nooit gezien dat iemand extra zinnen aan een verhaal heeft toegevoegd.

Wie zou in deze zo waardevolle, bijna honderd jaar oude editie hebben geschreven? Een aspirerend schrijver misschien? Of had iemand geprobeerd een verborgen boodschap in het boek achter te laten?

Bij dat idee begint mijn huid spontaan te tintelen.

Charlottes vermogen om Duits te lezen is de afgelopen paar jaar wat achteruitgegaan, maar ze kan het nog wel. Morgen zal ik haar na mijn optreden als verhalenmeisje vragen de handgeschreven zinnen te vertalen. Misschien is er wel een heel eenvoudige verklaring voor de toevoegingen.

Op zoek naar de vacht van Inkspot glijdt mijn hand omlaag, maar in plaats van de kat vinden mijn vingers de kaft van *Bambi*. Ik val in slaap en droom over oude boeken, ballonnen en katten die kunnen vliegen.

Met gevaar voor eigen leven bewaren ze schatten voor Joden. Decennia later brengt een kinderboek hun verhaal boven water.

1938. Terwijl Hitlers troepen Wenen binnenvallen, verbergt Max de waardevolle bezittingen van zijn Joodse vrienden in het landgoed van zijn familie in Hallstatt. Hij vraagt daarvoor hulp aan Annika, die maar wat graag de man helpt van wie ze al haar hele leven houdt. Maar wanneer Max ook een jonge Joodse vrouw naar het kasteel haalt, brengt hij niet alleen hun plan, maar ook hun levens in gevaar. Tientallen jaren later vindt boekverkoopster Callie een cryptisch lijstje in een oud boek, dat haar op het spoor zet van Annika's verhaal.

Melanie Dobson schrijft historische romans met een mix van romantiek en spanning. In de Verenigde Staten won ze meerdere prijzen met haar verhalen, waarin verschillende tijdlijnen elkaar afwisselen.

KokBoekencentrum.nl
UITGEVERS | UTRECHT

NUR 342

